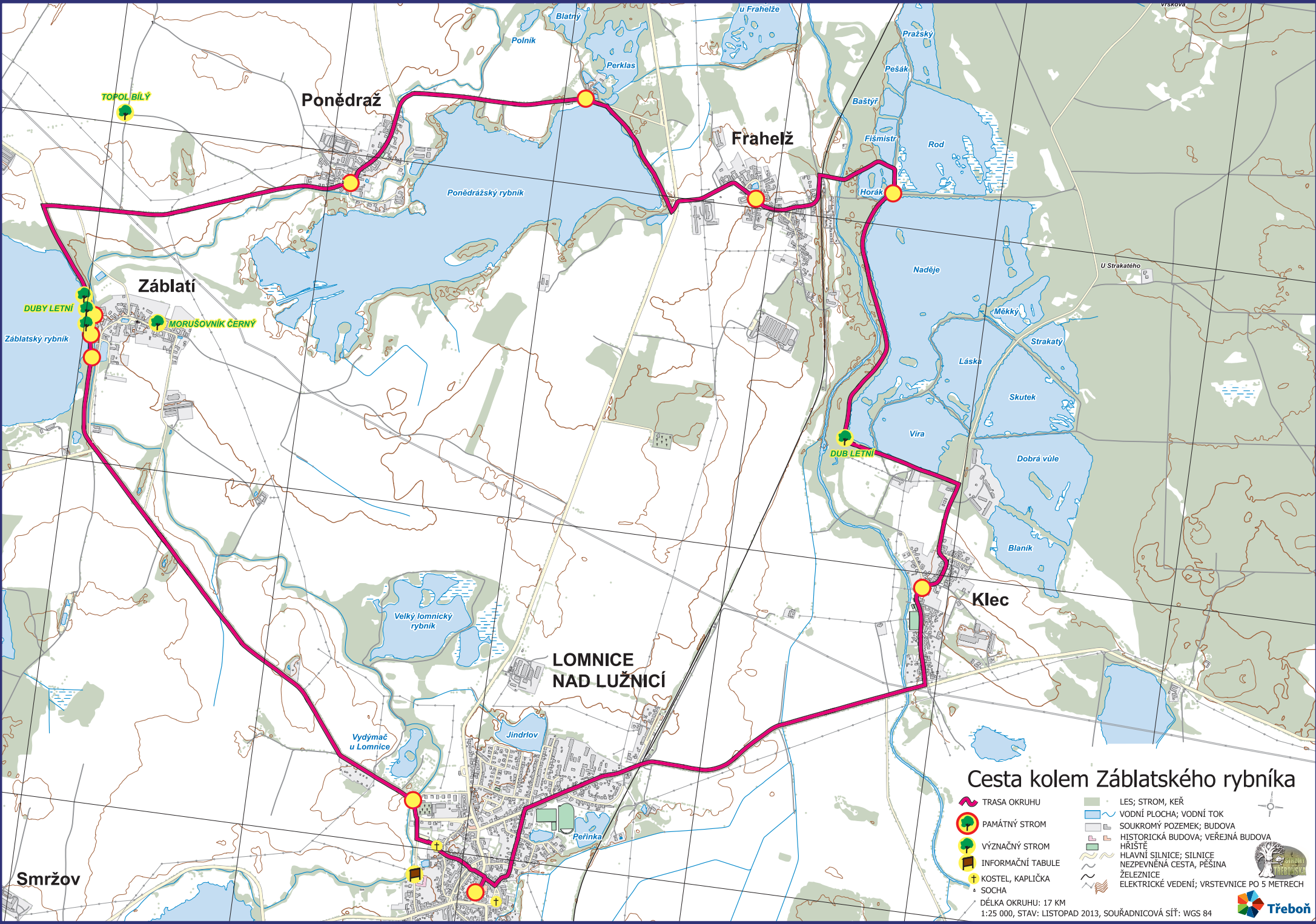

Cesta kolem Záblatckého rybníka

Délka trasy: 17 km

Trasa: pro pěší, cyklistická

Okruh: Lomnice nad Lužnicí, Záblatcký rybník, Záblatí, Ponědraž, Ponědražský rybník, Frahelž, rybník Horák, rybník Naděje, Frahelž

Terén: silnice nižší třídy, hrázové cesty

Zajímavé stromy na trase:

Hráz rybníka Záblatcký duby letní, největší obvod kmene 540 cm

Morušovník bílý v Záblatí u domu čp. 12 o obvodu kmene 266 cm

Topol bílý v poli cca 1 km za hrází Záblatckého rybníka směrem na Ponědražku o obvodu kmene 313 cm

Dub letní za baštou Naděje s cedulkou *Strom chráněný státem* o obvodu kmene 490 cm

A co Vás čeká na této trase?

Z **Lomnice nad Lužnicí** vyrazíme po silnici do vsi **Záblatí**. Odbočka doleva je za náměstím ve směru na Veselí nad Lužnicí. Hned za hřbitovem míjíme **Zlatou stoku** přes zachovalý klenutý **kamenný most** – kulturní památku. Po třech kilometrech na křižovatce pokračujeme rovně po silnici vedoucí po hrázi **rybníka Záblatckého**. Různě starý **hrázový porost** doplňuje několik prastarých sukovitých **dubů letních**. Největší z nich má obvod kmene téměř 540 cm a roste nedaleko pomníčku pozemkové reformy.

Od Záblatckého rybníka směrem do vsi Záblatí jdeme tak trochu proti času. Rybník původně z roku 1475 je v dnešní rozloze dílem rybníkáře Jakuba Krčína z Jelčan. V letech 1580-1582 totiž nechal zvýšit a rozšířit rybníční hráz tak, aby mohl zvětšit jeho vodní plochu. Protože nová vodní hladina pohltila i ves

Německou Lhotu a její obyvatelé dostali náhradou jiné pozemky, Krčín rybník pojmenoval Oplatil. Nový název se však vůbec neujal. Pro všechny to byl stále Záblatcký rybník. Za I. republiky Záblatcký rybník sloužil jako dopadová plocha dělostřelecké střelnice. Jediným hmotným pozůstatkem střelnice je existence několika cihlových zdí na betonových základech na břehu tohoto rybníka.

Přímo pod hrází stojí **Záblatcký mlýn**, vystavěný na tomto místě na **Zlaté stoce** poprvé v roce 1575 Vilémem z Rožmberka. Mlýn měl ještě před rokem 1618 sedm mlýnských kol, patřil tedy k velkým panským mlýnům. Za českého stavovského povstání vyhořel, ale byl opraven a v letech 1670-1859 provozován mlynářským rodem Charvátů, kteří mlýn v roce 1759 od schwarzenberské vrchnosti odkoupili.

Právě v místech mlýna lze předpokládat nejstarší část původní **obce Záblatí** – tvrz s dvorem. Záblatí patřilo drobné šlechtě, v roce 1340 se připomíná jeho tehdejší majitel Zdeněk ze Lhoty. Počátkem 15. století zažilo řádění loupeživého zemana Jana Žižky, pozdějšího husitského hejtmana. Po husitských válkách se Záblatí ocitlo v držení pánů ze Šternberka a byl to Zdeněk ze Šternberka, kdo začal v Záblatí v roce 1475 budovat Záblatcký rybník. Petr z Rožmberka přikoupil Záblatí se dvorem a rybníkem k třeboňskému panství v roce 1513. Měl v úmyslu zvětšit rybník a nechat zde rybníkáře Štěpánka Netolického vést stavbu Zlaté stoky. V samotném Záblatí stojí za vidění u domu čp. 12 krásný a nejen na Třeboňsku vzácný a staříčkový **morušovník bílý**. Od domu, před nímž morušovník roste, pokračujeme na náves

a odtud sledujeme odbočku ve směru k druhému konci hráze rybníka Záblatckého.

Ať už z hráze Záblatckého rybníka nebo zajižďkou přes ves Záblatí, odbočíme vlevo, jakmile narazíme na silnici značenou žlutou turistickou značkou. Tato silnice vede do **vsí Ponědraž**, našeho dalšího cíle. Než tam však dorazíme, nabízí se po chvíli malá odbočka po žluté turistické značce, která ze silnice odbočuje vlevo. Vede totiž k osamocenému **topolu bílému**, který je ostatně viditelný již ze silnice. Roste mezi poli, takže už zdálky poutá pozornost svou obrovskou korunou. Polní cesta, která k topolu vede, nemusí být vždy dobře sjízdná. Je na zvážení každého, zda mu ten krásný strom stojí za trochu trmácení.

Dále pokračujeme po zmíněné silnici do Ponědraže. Poměrně malá vesnička se připomíná už v roce 1259, když ji Vok z Rožmberka věnoval nově založenému vyšebrodskému klášteru. Později se dostala do držení Šternberků a po nich Švamberků. Ti Ponědraž roku 1556 prodali Rožmberkům. Ponědražský rybník byl založen roku 1439. V roce 1475 ho jeho tehdejší majitelé Šternberkové opravovali nebo zvětšovali. Poté, co se dostala Ponědraž i s rybníkem do majetku Rožmberků, Zlatá stoka byla prodloužena a Ponědražský rybník je jedním z největších rybníků, které Zlatá stoka napájí.

Za vsí pokračujeme vpravo po silnici. Po pravé ruce se rozprostírá hladina **Ponědražského rybníka**, po levé ruce mineme **Ponědražskou baštu**, a protože je příjemnější a bezpečnější vyhnout se jíždě po silnici I. třídy, za baštou odbočíme doprava na cestu vedoucí po břehu Ponědražského rybníka. Ta sice také vyústí na hlavní silnici, stačí ji však jen přejet a pokračovat do **obce Frahelž**.

Frahelž se sice poprvé připomíná až v roce 1549, ale zřejmě zde po staletí stál mlýn. Od svobodného práva mlynáře (německy *freihals*) se odvozuje název obce. Před regulací zde bylo koryto **řeky Lužnice** mnohem členitější a v okolí byla celá řada svobodných mlýnů. Dnes na jejich místech v některých případech stále stojí samoty. Projedeme přes frahelžskou návěs a dále se držíme vlevo až k železničnímu přejezdu. Přes přejezd a **řeku Lužnici** pokračujeme po zelené turistické značce a ta nás kolem **rybníka Horák** (po pravé ruce) přivede na hráz **rybníka Naděje**.

Nadějská rybníční soustava je původně dílem Jakuba Krčina z Jelčan. Počátkem 19. století byla ale téměř celá vysušena a dělaly se zde neúspěšné pokusy s jinými formami hospodaření. Poté byla znovu napuštěna, ale nese stopy úprav, které v druhé polovině 19. století provedl rybníkář Josef Šusta. Tento ředitel schwarzenberského velkostatku Třeboň se učil od starých praktiků, jako byli třeboňští fišmistři z rodu Horáků. Jeho předchůdce na postu ředitele velkostatku Třeboň Václav Horák si dokonce vysloužil, že jeden z nových rybníčků založených Šustou v Nadějské soustavě se po něm jmenuje Horák. Šusta se hodně naučil a ještě více odpozoval, a tak zjistil, že kaprům daleko lépe prospívá mělká prosluněná voda, než obrovské hluboké a studené vodní plochy. Z původního rybníka Naděje tedy zjednodušeně nadělal celou řadu menších rybníčků, po jejichž hrázkách se teď s potěšením prochází nejen rybáři.

Dále se dáme doprava po červené turistické značce, která nás provede po dlouhé hrázi Naděje. V místě, kde se značená cesta obrací doleva kolem nejužšího cípu Naděje, roste na návodní straně hráze mohutný strom

s cedulkou Strom chráněný státem – **dub letní** o obvodu kmene 490 cm.

Červená turistická značka zavede znavené poutníky do **obce Klec**. Jméno obce pochází od hradu Flukhaus (Klec), jehož zbytky stojí na poloostrově ve stejnojmenném rybníce nedaleko vsi. Hrad zanikl v husitských válkách a ves Klec později připadla Rožmberkům. Kromě zmíněné zříceniny má Klec ještě jednu pozoruhodnost. Mezi Klecí a rybníkem Flukhaus (Klec) stával dřevěný letohrádek Viléma z Rožmberka zvaný Dobrá mysl. Podoba s názvem záměcku Kratochvíle není vůbec náhodná. Zatímco však Kratochvíle vystavěná z kamene zubu času odolala, dřevěný patrový letohrádek vzal za své někdy po třicetileté válce a dnes ani není zcela zřejmé, v kterých místech přesně stával.

Pokračujeme přes ves až na silnici č. 148 a po ní se vydáme vpravo zpět do Lomnice nad Lužnicí.